

ningskommissionens Bemærkninger til Forslaget, idet det udtales, at det formentlig vil være rigtigt at undersøge, om Tilskuddet til private Skoler bør ændres. Jeg vil gerne understrege denne Udtalelse og tillade mig at udtale Haabet om, at den høje Rigsdag vil omfatte denne Skolegering med velvillig Interesse. Jeg vil haabe, at den finansielle Støtte, disse Skoler hidtil har haft, maa holde Skridt med Forholdenes Udvikling i det øvrige Skolevæsen, saaledes at de private Skoler maa faa gode Kaar at virke under. Efter min Anskuelse burde Friskolerne, de private Skoler, have været indlemmede i selve Forslaget, og jeg vil meget ønske, at den højtærede Undervisningsminister velvilligt vil medvirke til, at dette kunde ske.

Jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger, idet jeg haaber, at den Undersøgelse, der er bebudet i Kommissionsforslaget, maa blive grundig og velvillig.

H. P. Hansen (Sorø Amts 3die Valgkreds): Man skulde have ventet, at naar der blev forelagt et Forslag, der drejer sig om saa mange Millioner, som Tilfældet er her, maatte det vække almindelig Tilfredshed; men der er det særegne ved dette Forslag, at det sikkert ikke vækker Tilfredshed noget Sted. Lærerne og Lærerinderne, der skal have denne forøgede Løn, er, saa vidt mig bekendt, ikke fuldt tilfredse med Forslaget, idet man gør gældende at der vel er sket en Stigning med 100 pCt., men det er fra 1908 til Dato, og Udgifterne til Livsfornødenheder er steget betydelig stærkere i den Tid. Men der er en anden Part, som har Grund til at være overordentlig misfornøjet med dette Forslag, og det er Kommunerne. Jeg er grunduenig med den sidste ærede Taler og ogsaa med det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen), som advarede stærkt imod at fremkomme med Krav om, at Staten skulde bære en større Del af Udgifterne til Lærarlønningerne.

Her foreslaas det mærkværdige, at Kommunerne skal betale en meget stor Del, men der er ingen, der har spurgt Kommunerne, hvad de mente om denne Sag. Kommunalbestyrelserne over det ganske Land sættes fuldstændig til Side. Staten siger til Kommunerne: I skal betale samme Løn til en Lærerinde som til en Lærer, og I skal betale højere Løn baade til Lærere og til Lærerinder, og Ministeren afgør, hvilken Skala der skal betales efter. Kommunalbestyrelserne faar ganske vist allernaadigst Tilladelse til at gøre en Indstilling, men det er Undervisningsministeren, der afgør, om

vedkommende Kommune skal betale efter den højere eller efter den lavere Skala. Lønningskommissionen, Regeringen og antagelig ogsaa Flertallet i Rigsdagen siger til Kommunerne: En Overlærer skal i Fremtiden have 900 Kr. mere i Løn end hidtil, en Lærer 675 Kr. og en Lærerinde ca. 775 Kr. mere end tidligere. Man spørger ikke Kommunerne, hvorvidt de er i Stand til at betale disse højere Lønninger, forhandler over hovedet ikke med Kommunerne, og hvis — hvad der er megen Udsigt til — Grundlønnen forhøjes yderligere, saa vil de Tal, jeg her har nævnt, ogsaa forøges, og Kommunerne kommer da til at betale endnu mere. Jeg vil gerne som Repræsentant for en Købstad protestere imod en saadan Ordning. Jeg synes ikke, det er rigtigt, ikke saaledes, at jeg protesterer mod, at der betales lige Løn til Lærere og Lærerinder, og heller ikke saaledes, at jeg protesterer mod dette Forslag, hvad selve Lønningerne angaar. Ingenlunde. Men jeg vil protestere mod, at Staten paa denne Maade siger til Kommunerne: Her skal I betale saa meget mere, end I har gjort hidtil! Og jeg beklager, at Repræsentanten for Venstre og Repræsentanten for det konservative Folkeparti ikke tog Ordet herimod. Jeg mindes, at ved tidligere Lejligheder har Repræsentanter for de to Partier staaet op og ivret stærkt imod den Ordning, at der er en Part, som bestemmer, hvor meget der skal betales, og en anden, der skal skaffe Pengene. Men her sker netop dette, at Rigsdagen siger: „saa meget skal I betale“, og saa ganske roligt overlader til Kommunerne at fremskaffe Midlerne uden at forhandle med Kommunerne derom.

Det var vistnok det ærede Medlem for Bornholms Amts 2den Valgkreds (Kofod) der sagde, at den Forskel, der er mellem Opfattelsen hos Kommissionens Flertal og hos Kommissionens Mindretal, var saa overordentlig ringe, at det ikke betød noget videre. Jo, det betyder ikke saa lidt. Det er muligt, at det ærede Medlem for Bornholms Amts 2den Valgkreds, som er fra en Ø hvor Kommunerne er saa velstillede, kan ræsonnere saaledes. Ganske vist maa jeg tænke paa Allinge-Sandvig Kommune, der gentagne Gange har henvendt sig til Staten for at faa Tilskud; det er muligt, at Forholdene derovre har forbedret sig saa meget, at Kommunen nu kan taale disse forøgede Lønninger, om end jeg ikke er helt sikker paa det. Men for en By paa ca. 13 000 Indbyggere vil dette Lovforslag, hvis det ophøjes til Lov, betyde en Merudgift af godt 40 000 Kr. Det er muligt, at man paa